

—po **Hrastnik**. Na Cvetno nedeljo so pripravile učenke dekl. šole pod vodstvom gđe. Lundrove in gđe. Kešetove igrati Janko in Metka v dvorani Konzum. društva. Deklice so izvršile svojo nalogo brezhibno, zlasti so se postavile Dolančeva in obe Šentjurčevi. Čisti dobiček — okoli 1000 K — se uporabi za nabavo srbskih čitank.

—po **V Črnomlju** je 12. marca zopet nastopila šolska mladina na odr. Spored je bil: Dvogovor: »Oba junaka«, igrata »Lažnjiva Milena« in »Na izletu«. Igrata je izvrstno uspela, kajti malčki so se s precejšnjo sigurnostjo prilagodili svojim ulogam. Tudi petje, katero je bilo sicer težko, je tako ugodno vplivalo na gledalce, da so morali ponoviti. Občinstva je bilo nabito polno, katero je z veselimi obrazi zapuščalo dvorano. Hvala g. tovarišicam in g. Štrubelju za trud, katerega so imeli. Privedite kmalu zopet ma-e na oder!

Književnost in umetnost.

—k **Okultizam u svijetu umnika**. »Za-dača je pravoga okultizma pronači bit, svrhu i sudbino čovjeka. Lakše je pako nači milijune mušev i žena, koji su svagda spremni žrtvovati vrijeme, novac, pače i svoj ugled, samo da nauče nekoliko okultnih eksperimenata, da mogu zadiviti zitiajuću publiku: nu neizmerno je teško otkriti jednog jedinog čovjeka, koji bi dao ma i malenkost iz ljubavi prema istini i za dobrobit čovječanstva.« s tem motom pošilja Psihičko društvo Novo Sunce v Osijeku svojo prvo knjigo od prof. Gejza Krnića v javnost. Delo je posvečeno spominu dr. G. Gaja in delu dr. H. Hinkovića. Drugi del iste izdaje bo obsegal psihološke in filozofske probleme napram pojmovanju modernega okultizma.

—k **Fran Erjavec: Srbske pripovedke**. Znana sta veliko bogastvo in lepota srbske narodne poezije, zato bo gotovo vsak z največjim veseljem pozdravil srečno misel Učiteljske tiskarne, ki nam je poklonila za velikonočne praznike zgoraj navedeno zbirko »Srbskih narodnih pripovedk« v prevodu Fr. Erjavca. — Knjiga obsega 30 pravljic in pripovedk iz Vukovih in drugih zbirk srbskega narodnega blaga ter je namenjena zlasti mladini, ki jih bo gotovo čitala z največjo naslado, saj ji še vedno tako primanjkuje res dobrega čtiva. Upamo, da bo po knjigi rad segel vsak, saj ji je dalo založništvo tudi zelo okusno zunanjo opremo.

—k **Zvonček** št. 4 (april) t. l. Vse-bina: Ivan Stukelj: Trojna pomlad. Pesem. Jos. Vandot: Kekec na volčji sledi. Planinska pripovedka s tremi podobami. Desenka: Naša Boža. Pesem s podobo. Gladys Davidson: Kralj Zlatoprst. Pravljica. Srečko Kosovel: Deček in solnce. Pesem. Anton Sovre: Četrta obletnica. Slavnostni govor. Karadždžje. Podoba. Pouk in zabava. Kotiček gospoda Doropoljskega.

—k **1914. Pesmi** od I. Mitrovića. Vse-bina: 1914. taoci, seljak sa Pala, na lo-mači, kraljeva slika, venčanje bolom, ve-šala, niše nas ne gaze, dva sveštenika, crni orao, teški dani, tabor u Dobouju, Srbij je kriv, sirotani, pod vrbama, obeš-čašćeni, hram, nada, četnik, mi sadanji, Trebinjske žrtve, sećanje na Arad, novo krštenje.

—k **Moderni planovi za proučavanje djaka**. Dr. Paja Radosavljević, Njujork. Sam pisatelj pravi v uvodu, da je jeden najpopularnejši pojav v evropskem in ameriškem pedagoškem svetu veliko zanimanje za gori navedeno vprašanje. Gotovo bo to gibanje velikega teoretičnega in praktičnega značaja. Polje, na katero nas pisatelj uvaja ni za nas popolnoma novo, a prinaša nam obširni razgled in praktične tabele za delo na tem polju. Sam pisatelj pravi, da bi bilo potreba o tem vprašanju razpravljati na učiteljskih in profesorskih sestankih in še bolje, da bi se v večjih mestih osnovala posebna društva s tem namenom.

—k **Češka antologija**. Dr. Ivan Lah. Izšla je kot izredno izdanje Slovenske Matice. »Svobodnemu bratskemu češko-slovaš. narodu v spomin našega skupnega prebujenja in stoletne skupne borbe za osvobodjenje, posvečuje Matica Slovenska«, to besedilo nam podaja uvodna stran. Njej sledi pregled češke literature izpod peresa dr. Ivana Laha, ob katere koncu pisatelj pravi, da obsega zbirka pesnike od l. 1870, torej starejšo dobo, ki se mu zdi važna za naš vspretni tedanji razvoj. Upa, da se bodo našli pesniki in pisatelji, ki bodo dali pesnike od l. 1870 do današnje dobe v drugem delu »Češke antologije«. Knjiga je okusno opremljena s portreti velikih čeških mož, katerih serijo odvarja Hus, Komenský itd. in pri-naša portrete vseh zastopanih pesnikov. Delo je nov biser k naši literaturi.

Naša gospodarska organizacija.

—g **Kulturno delo Učiteljske tiskarne**. Na podlagi sklepov upravnega sveta je založila in izdala zadruga tekom leta siedeče knjige: Gangl: II. čitanka; Lési-ca, Levec, Lokovšek, dr. Mole: I. srbska ali hrvatska čitanka; Podkrajšek: Računstvo za ženske obrte; Podkrajšek: knjigovodstvo za ženske obrte; Kuma-ver: Na planine; Silih: Nekoč je bilo jeze-ro; Erjavec, Fleré: Erjavčevi spisi za mladino. Upravni svet je sklepal pri svo-jih sejah o izdaji in založbi nadaljnjih čit-tank za osnovne šole, in sicer: L. Černe-j: III. čitanka, A. Rapč: IV. čitanka in P. Fleré: V. čitanka. V delo je vzel tiskarna najprvo Rapetovo čitanko; ko bo ta do-vršena, prideta na vrsto drugi dve. Za-druga je založila tudi slike: Galerija na-sih mož. Teh je dosedaj izšlo šest, in si-cer: vodnik, Slomšek, Stritar, Prešern, Gregorčič, Levstik. Nabavila je nov dvo-obratni brzotiskalni stroj sistema Winds-braut, večji rezalni stroj in brusilni stroj, vse s pripadnimi elektromotorji. V družbi z Učiteljskim konviktom in Tvorico učil in šol. potreščin je nakupila 21.881 m² obsegajoče zemljišče, parc. št. 435 Sv. Petra predmestje v Linhartovi ulici, pri čemer participira z eno tretjino. Udele-žila se je s svojimi proizvodi v septembru ljubljanskega velesejma in izdala tem po-vodom svojo vzorčno knjigo in vzorce zvezkov. Podpisala je K 40.000 7% dr-žavnega posojila.

—g **Čisti dobiček Učiteljske tiskarne** se je porazdelil: 6% obresti od polno-vplačanih deležev 2555 K. Društvu za zgradbo Učiteljskega konvikta 15.000 K. U. J. U. poverjeništvu v Ljubljani 15.000 kron. Starostnemu podpornemu fondu za osobe tiskarne 25.000 K. Učiteljskemu zdraviliškemu domu v Rogaški Slatini 5000 K. Visokošolcem v inozemstvu 3000 kron. Sokolskemu Savezu 6000 K. Di-spozicijskemu fondu upravnega sveta 40.000 K. Rezervnemu fondu 180.671.49 kron.

—g **Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani** je imelo dne 12. aprila 1922 v Učiteljski tiskarni svoj XXVII. občni zbor. Predsednik E. Gangl konstatuje sklepčnost, odvarja zborovanje s pozdravom na navzoče ter prehaja na dnevni red. Tajnik F. Juvaneč poroča: Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta je prišlo v minulih dneh zopet korak bližje svojemu smotru. V zmislu sklepa z lanskega občnega zbora je odbor opustil nameravani nakup Waldherrjeve hiše v Beethovnovi ulici. Da z vso resnostjo mi-slimo na zgradbo tako nujno potrebnega konvikta, mi je ljubo poročati, da je dru-štvo kupilo v družbi z »Učiteljsko tiskar-no« in s »Tvorico učil in šolskih potreb-ščin« ob Linhartovi ulici 218 a svetla za skupno ceno K 420.000. Našemu društvu se je pripoznala lastninska pravica do ene tretjine tega zemljišča ter je ta pravi-ca glasom sklepa deželnega sodišča, odd. IV., z dne 13. maja 1921 že tudi zemlji-škoknjižno izvršena. Na Učiteljski kon-vikt odpadajoči del kupnine v znesku K 140.000 nam je posodila Učiteljska tiskar-na, ki je že plačala vso kupnino. Sicer pa se je društveni odbor tudi v upravnem letu 1921 omejeval edino le na zbiranje prispevkov za društvo. Tako je učiteljsvo podpisalo do danes brezobrestnega po-sojila Učiteljskemu konviktu K 236.550 in vplačalo po obrokih K 117.525.96. Onim tovarišem in tovarišicam, ki so že popol-noma vplačali podpisano posojilo, bo dru-štveni odbor izdal potrdila o polno vpla-čanih brezobrestnih posojilih. — Razpo-slali smo položnice vsem, ki so prijavili posojilo. Ako jih kdo ni prejel, naj nam blagovoli iaviti, da mu jih pošljemo. Iz blagajniškega poročila bomo čuli, kakšno je sedanje skupno denarno stanje konvik-tovo. — Tovariš, nadučitelj Josip Lapajne iz Cerkelji daruje v pismu z dne 20. marca t. l. polno vplačanih K 1000 brezobrest-nega posojila v last konviktu. Prav tako sta tovarišici z njegove šole, Ivanka Bo-hinčeva in Pavla Krušičeva, izpremenili polno vplačano posojilo — vsaka po K 1000 — v darilo Učiteljskemu konviktu. Odbor jim izreka najtoplejšo zahvalo za njihovo naklonenost društvu z željo, naj bi jim sledilo kar največje število tovari-šev in tovarišic. Tudi društveni predsed-nik, tajnik in blagajnik se odrekajo vračilu polno vplačanih posojil po K 1000, ki jih darujejo konviktu. — Končno opozarja odbor vse one, ki redno ne plačujejo ob-rokov podpisanega posojila, da jih pod-pisi pod stanovsko častjo silijo na izpol-njevanje obveze, zato jih pozivlja, naj redno vplačujejo obroke. Vztrajno na delo za zgradbo prepotrebnega konvikta! Ob-čni zbor vzame z odobravanjem na zna-nje tajnikovo poročilo. **Blagajnikovo po-ročilo**. Blagajnik Jakob Dimnik po-

roča, da je imelo društvo K 35739.79 pre-jemkov. Skupno društveno premoženje na znaša K 669.656.63. Denar je plodo-nosno naložen v domačih zavodih in se obrestuje po 3½, 4 5 in 6%. Blagajnikovo poročilo vzame občni zbor brez debate in z odobravanjem na znanje. — V imenu pregledovalcev računa poroča tovariš F. Skulji, da so računi v najlepšem redu, za-to predlaga absolutorij blagajniku in vse-mu odboru. Soglasno sprejeto. Predlog glede **izpremembe pravil** odbor še ni do-bil, zato ni na dnevnem redu te točke.

Volitev odbora. Na predlog tovariša Janka Žirovnika se soglasno iz-voli z vzklikom stari društveni odbor. Prav tako se soglasno izvolita za pregle-dovalca računov Ana Golobova in Fran Skulji. Takoj po sklepu občnega zbora se je konstituiral društveni odbor: predsednik E. Gangl, I. podpredsednik L. Jelenc, II. podpredsedn. A. Gnuš, tajnik F. Juvaneč, blag. J. Dim-nik, odoborniki: J. Ambrožič, M. Repovš, V. Sadar in M. Sodni-kova.

— **Društvo v pomoč učiteljem, nji-hovim vdovam in sirotam na Kranjskem v Ljubljani** je imelo 12. aprila 1922 svoj občni zbor v Učiteljski tiskarni, ki je bil v smislu § 24 pravil sklepčen v navzoč-nosti 14 članov. Poročila funkcionarjev so bila sprejeta brez debate. Premoženje znaša 118.373 K 35 v. Društvo ima 85 čla-nov ter podpira 31 vdov in 18 sirot. — V odbor so bili izvoljeni: Juraj Režek (predsednik), Jakob Dimnik (predsedni-kov namestnik), Jakob Furlan (blagaj-nik), Alojzij Kecelj (tajnik), Fran Črna-goj, Anton Likozar, Ivan Petrič, Juraj Slapšak in Janko Žirovnik.

—g **Tovarišem v Prekmurju**, ki se društvenega zborovanja dne 8. aprila t. l. niso udeležili, se daje sledeče na znanje: Na zborovanju smo pogovorili dopis »Učiteljskega društva za Maribor in oko-lico« kjer se nas poziva za pristop k društvu »Učiteljski dom« v Mariboru. Uvidevši, kakšne eminentne važnosti in kako potreben nam je tak zavod za se-vern del Slovenije — torej tudi Prek-murje — smo sklenili soglasno, da pri-stopimo vsi člani društva k društvu »Uči-teljski dom«, kateremu smo vposlali na-tančna imena članov v svrhu dostave ček-ov. Letna članarina znaša 10 Din. — Dolžnost vsakega člana je, odzvati se pozivu. V slogi je naš spas! Tajnik. —

—g **Članarina in darila za učiteljski konvikt v Ljubljani**. Kulturni odsek trbo-veljskega učiteljskega Din. 156.10 kot pre-bitek prirejane burke »Veleturist«. — Učiteljski zbor v Borovnici Din. 35. — Hvala!

Iz naše stanovske organizacije.

Delo okrajnih društev v Sloveniji.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KRŠKI OKRAJ** zboruje v Kostanjevici v soboto dne 6. maja ob pol 11. uri s slede-čim sporedom: 1. Poročilo predsednika. 2. Predavanje strok. nadzornika Fr. Čr-nagoja. 3. Predlogi in nasveti za prih. okr. učit. konferenco. 4. Slučajnosti. Ude-ležba za vse člane našega krožka **obvez-na**. — Odbor.

+ **KAMNIŠKO UČITELJSKO DRU-ŠTVO** zboruje v sredo dne 26. aprila 1922 ob 2. uri popoldne v šolskem po-slopu v Mengšu. Dnevni red: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Referat tova-riša Stenovca: Pouk telovadbe na pode-želskih šolah. 3. Urota Zrinjskog - Fran-kopana, predava tovarišica Marica Po-ropat. 4. Slučajnosti. Vsi oni, ki so proda-li bloke za »Učiteljski konvikt«, naj pri-neso znesek na zborovanje.

+ **ZVEZA SLOVEN. UČITELJEV IN UČITELJIC NA ŠTAJERSKEM** sklicuje na 16. dan julija tega leta dele-gacijsko zborovanje, na katerem se bo razpravljalo in sklepalo o raz-pustu Zveze. Glede kraja naj izrazijo okr. društva svoje mnenje vodstvu Zveze. Po pravilih velja razdruženje, ako gla-suje za to najmanj tričetrtine navzočih odposlancev. Okr. učit. društva razprav-ljajo o razpustu na v to svrhu sklicanem zborovanju ter volijo odposlance, in sicer do 25 članov enega, 26—50 dva, 51—75 tri itd. Društvom, ki sklenejo izstop iz Zveze ter to naznanijo vodstvu, ni treba poslati delegatov. Natačno kraj in čas do-ločimo, ko dobimo izjave društev. Josip Rajšp, tač. predsedn., Ivan Tomažič, tač. tajnik.

+ **CERKNIŠKO - LOŠKI KROŽEK LOGAŠKEGA UČIT. DRUŠTVA** je zbo-roval 11. marca 1922 v Grahovem, na-vzočih je bilo 25 članov.

Otvoritev. Tov. Kosin pozdravi vse navzoče posebno pa novega okraj. šol.

nadzornika tov. L. Punčuha, ki se za po-zdrav zahvali v iskrenih besedah ter vzpodbuja učiteljsvo k smoternemu de-lu ter apelira posebno na kolegijalni čut, ki naj preveva nas vse.

Krožkov pravilnik. Tov. Žnidaršič prečita pravilnik krožka kakor tudi no-voštilizirani § 19 društvenih pravil, kot jih je že logaški krožek sprejel. Oboje se soglasno odobri.

Načrt šol. zakona. O tem poroča isti tovariš in priporoča spremembe, ki jih predlaga logaški krožek ter doda izpre-minjevalni predlog k čl. 161; vse se sprej-me soglasno.

Volitev se je vršila po listkih. Izvo-ljen je bil tov. M. Jug za predsednika, Fr. Zalar za podpredsednika, tov. A. Po-nikvar za tajnika in Anica Prudičeva za blagajničarko.

Slučajnosti. Tov. Jug priporoča »Učit. Samopomoč«. Člane nabira tov. Fr. Zalar. — Tov. Žnidaršič predlaga ustanovitev pev. zbora, ki ga naj vodi tov. Ponikvar. Predlog se je sprejel. Dalje predlaga isti, naj bi šol. voditelji pri vsa-komesečni plači pobirali od vsakega učitelja-ice vsaj po 1 Din. za Učit. Konvikt. Začasno se je predlog sprejel; vprašanje se bo rešilo definitivno na prihodnjem društv. zborovanju. — Tov. Kosin pred-laga, naj se prihodnje zborovanje krož-ka vrši v Igvasi. Tudi ta predlog se je sprejel.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO V MA-RIBORU** je zborovalo 10. marca 1922 ob 15. uri popoldne. Predsednik pozdravi zborovalce, ki so se udeležili skoro pol-noštevilno, zlasti še naše mlade tovariše-učitelje.

Predavanje. Ravnatelj Humeč pre-dava »O reprodukciji umetnosti« tako poučno in zanimivo, da mu sledi vse učiteljsvo z največjo pazljivostjo. Svoja izvajanja podpre z raznimi risbami, kli-šei in slikami. Za svoje predavanje je žel burni aplavz.

Pevski zbor. Pri slučajnostih se stavi predlog, da se izvoli v že zadnjič predla-gani pevski zbor — pevovodja. Izvoljen je tovariš Cibic, ki preskrbi vse potreb-no, da se začne pevske vaje.

Jugoslov. Matica. Predlog, da pristopi društvo korporativno k Jugoslov. Ma-tici, se soglasno sprejme.

Udeležba pri pogrebih. Predsednik prečita iz »Tovariša« članek, ki očita učiteljsv, da se ni udeležilo pogreba vpk. nadučitelja Weixla ter pravi v opravičilo tega, da učiteljsvo ni bilo o pogrebu nič obveščeno. Očitane pa, da se od naše strani prezira vpkokljeno učiteljsvo, nika-kor ne odgovarja istini. Se celo vabimo ga, naj se udeležuje naših zborovanj, da se seznanimo in pogovorimo. Naprosi se gospod ravnatelj Kopic, ki se je zborova-nja udeležil, naj sporoči to tudi svojim to-varišem.

Sklep. Predsednik zaključi ob 5. uri iepo uspelo zborovanje in se zahvali na-vzočim za njih vztrajnost.

+ **KAMNIŠKO UČITELJSKO DRU-ŠTVO** je zborovalo v četrtek, dne 16. marca 1922 ob 10. uri popoldne v šolskem poslopu v Domžalah. Navzočih je bilo 51 članov in članic. Tovariš predsednik Tomo Petrovec je otvoril zborovanje in pozdravil navzoče učiteljsvo. V svojem pozdravnem nagovoru je bodril tovari-štvo k delovanju za skupno domovino in k vzgoji mladine, ki bo ljubila svojega vladarja in svojo domovino Jugoslavijo. Glavna točka dnevnega reda je bilo pre-davanje tovariša Josipa Lapajneteta: Iz življenja srbskega seljaka. Za poučno, stvarno in zanimivo predavanje bodi to-varišu Lapajnetu na tem mestu izrečena še enkrat iskrena zahvala!

Plače začasnega učiteljsva. Pri slu-čajnostih je bil stavljen sledeči predlog: Z ozirom na odredbo ministrstva prosve-te z dne 7. decembra 1921 O. N. br. 50.602 se bo provizorično učiteljsvo plačevalo nazaj namesto naprej. Prizadeto učitelj-stvo ne bo moglo zadostiti svojim obvez-nostim. Kamniško učiteljsko društvo predlaga, da naj UJU poverjeništvu Ljub-ljana izposluje na merodajnem mestu, da dobi provizorično učiteljsvo plačo v na-prej kot do sedaj.

Učiteljska Samopomoč.

K »Učiteljski Samopomoči« je pristopi-lo 9 članov. Ko je učiteljsvo obravna-valo še nekatere interne zadeve, se je zborovanje zaključilo.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA NOVOMEŠKI OKRAJ** je imelo v soboto dne 18. marca 1922 v deški šoli v Novem mestu svoj redni letni občni zbor.

Tovariš predsednik odpravi občni zbor ter se čudi da je ravno udeležba na ob-čnem zboru tako slaba. Več stanovske zavezanosti potrebujejo nekateri člani, da se bodo v bodoče udeležili vsaj občnega zbora.

Izboren je bil referat tov. Ele Hladnikove: Vpliv stanovanjskih neprilik učitelstva na delovanje v šoli in izven šole. Iščemo da radi obolenosti ni mogla referirati sama. Država naj se potruži, da pride čimprej nov šolski zakonik, po katerem bodo šolske občine primorane skrbeti za stanovanje učitelstva, ker ravno stanovanjske neprilike mnogo ovirajo učitelstvo pri njegovem delovanju.

Iz tainiškega poročila posnamemo, da je imelo društvo v letu 1921 osem lepo uspešnih zborovanj. Skoraj gotovo je, da je društvo prednjačilo v tem oziru vsem okraj. učiteljskim društvom. Udeležba na posameznih zborovanjih je bila častna. Društvo je šlo koncem leta 1921 — 84 članov, kar dokazuje, da je na praznem potu. Stremeti na moramo po tem, da pride končno vse učitelstvo pod naš krov!

Blagajniško poročilo izkazuje 20.898 K dohodkov ter 20.454 K izdatkov torej prebitka 444 K. Za Jelenc-Muhov spomenik se je v minulem letu nabralo 400 K. Organizacijski davek je znašal 1270 K, od katerega se je nakazalo za rezervni sklad U. J. U. 620 K. Blagajnik je nadalje apeliral na rednost plačevanja članarine.

Pregledovalca računov sta predlagala nato blagajniku in odboru absolutorij.

Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: Davorin Matko, podpredsednica: Marija Clarič, tajnik in blagajnik: Fran Hočevnar, odborniki: Dragotin Gregorc, Lina Klemenčič, Ruška Ravhek, namestniki: Marija Arh, Franc Juvanc, Alojzij Ivanetič; pregledovalca računov: Ljudevit Koželj in Janko Vozelj.

Slučajnosti: Društvo pristopi k čerkovnemu uradu, da se bo lažje in redneje mogla plačevati članarina.

Ker so omožene učiteljice prikrašane pri dnevnih draginskih doklad, naj bi se tudi članarina zanje znižala. O tem naj bi se enkrat sklepala pokrajinska skupščina U. J. U.

Pri čitanju zadnjega »Pastirskega lista« se je omenjalo, da je učitelstvo, dobilo taini ukaz, da mora vzgajati mladino v sokolskem duhu. Poverjeništvu naj stori o omejitvah takih neresnih primerne korake.

Tovariš predsednik je nato zaključil občni zbor, omenjajoč, da bo prihodnje zborovanje meseca maja v Trebnjem.

+ KOZJANSKO UČIT. DRUŠTVO je imelo svoj redni občni zbor dne 22. marca 1922 v Kozjem ob nepovoljni udeležbi. 4 člani so opravili svojo odsotnost, mnoge je pa zelo neugodno vreme odvrnilo, da se niso udeležili zborovanja. S prisrčnim pozdravom na navzoče je otvoril tov. predsednik zborovanje. Po prečitani zapisnici, ki se je odobrila, so se obravnavali dopisi.

Radojevičev načrt zakona o osnovnih šolah. K temu načrtu je vpsal tov. Lovše izpreminjevalne predloge. Izvoli se poseben odbor, ki ves načrt prouči še enkrat in vpošlje izpreminjevalne predloge UJU v Ljubljani. Izvolijo se tovariši: Šetinc Fr., Potočnik A., Lovše J. in Ivanuš R.

Iz tainiškega poročila tov. Ivanuša posnamemo, da je društvo v letu 1921 šlo 28 članov in 2 častna člana. Od teh se je preselilo v druge okraje 6 članov; poročila se je 1 članica. Pristopile so k društvu 3 tovarišice. Tako šteje društvo v tekočem letu 24 članov in 2 častna člana. Društvo je imelo v minulem letu 4 zborovanja, pri katerih je bilo 5 daljših predavanj in 1 hospitacija. Društvo je odposlalo zastopnike na pokrajinsko skupščino v Rogaški Slatini in na državno skupščino v Zagrebu.

Blagajniško poročilo tov. Šketove izkazuje v letu 1921 dohodkov 7720 K in izdatkov 6857 K 10 v. Pregledala sta račune tov. Gerbačeva in tov. Pečnik ter iste našla v popolnem redu. Tov. blagajničarki se je izrekel absolutorij.

V odbor so se izvolili sledeči: predsednik Fran Šetinc, podpredsednik Ante Potočnik, tajnik Robert Ivanuš, blagajničarka Marijana Šketova; odborniki: Anton Gradišnik, Alojz Pečnik in Ivan Lovše.

Sprejmejo se sledeči predlogi: a) Tov. Šetinc: 1. Učitelstvo se naj udeležuje pri nabiranju narodnega blaga v zmislu poziva Ljubljanskega Zvona iz l. 1887; 2. Tov. Lovše se naprosi, da ob priliki prihodnjega zborovanja praktično pokaže, kako poučuje deška ročna dela.

b) Tov. Potočnik: Da se priglasi več reflektantov za izpraznjena učiteljska mesta v kozjanskem okraju, se naj sestavi do prihodnjega občnega zbora spomenica na višjo šolsko oblast, da se pomakne kozjanski okraj v višji draginjski razred. Sestavo spomenice prevzame predlagatelj.

c) Tov. Ivanuš: Kozjansko učiteljsko društvo se pridružuje sklepu celjskega in brežiško-sevnškega učit. društva glede denarnih zbirk v osnovnih šolah.

Naknadno se objavijo sklepi društva z dne 20. julija 1921 in 24. novembra 1921 in sicer:

1. da se objavijo v stanovskem glasilu imenoma vsi tisti člani, ki izostanejo od zborovanja trikrat zaporedoma, ne da bi se prej opravičili in

2. da bodi prispevek v rezervni sklad obvezno plačilo; zato naj poverjeništvu UJU v Ljubljani sestavi proračun ter določi za vsakega člana znesek, ki se vplača ob enem s članarino.

Prihodnje zborovanje bo meseca maja v Zagorju.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ je dne 6. aprila t. l. pri dobri udeležbi zborovalo v Ormožu; navzočih je bilo 67% vsega članstva.

Predaval je o modernem risanju tovariš Ivo Jančič iz Ptuja na podlagi od nje sestavljenega podrobnega učnega načrta in mnogoštevilnih lastnoročno izdelanih risb. V tri ure trajajoči razpravi nam je razlagal naravno pot risanja in kazal kako se doseže po najenostavnejši poti zahtevani smoter. Izdal je v tisku že podrobni učni načrt o modernem risanju za vse stopnje osnovnih šol, v katerem je snov na posamezne razrede oz. šolska leta, po letnih časih in na posamezne mesece razvrščena, risbe k temu načrtu izidejo v kratkem.

Prosvetno delo. K snujočemu Učiteljskemu domu v Mariboru je pristopilo 30 članov, k Zvezi kulturnih društev v Ljubljani pa naše društvo kot ustanovnik z 200 K. Za Pedagoški didaktičski krožek v Mariboru se je nabralo 604 K, za Učiteljski konvikt v Ljubljani dosedaj okoli 600 K. Vsi ki so dobili bloke od našega društva, naj neprodane listke vrnejo predsedniku tovarišu Rajšpu za končni obračun.

Izlet. 18. maja priredi društvo poučni izlet v Čakovec. Železniška zveza je ugodna. Ob 7. uri 40 min. gre vlak iz Ormoža v Čakovec, nazaj v Ormož pa pride ob 19. uri 15 min.

Petdesetletnica. Sestavljen se je pod podstvom tov. Dom. Serajnika moški paviški zbor, ki nastopi pri društveni petdesetletnici, katero slavimo drugo leto. Vsak pevec naj si preskrbi II. del Mohorjeve pesmarice. Pevske vaje se bodo vršile o priliki društvenih zborovanj. Prihodnje zborovanje je pri Sv. Miklavžu dne 8. junija t. l.

+ RADOVLJSKO OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 5. t. m. v Podnartu. Zborovanja se je udeležilo 54 članov.

Otvoritev: Tov. predsednik pozdravi navzoče in pojasni, zakaj smo zborovali na najskrajnejši točki našega okraja. Nato prečita dopise tov. Luznarja, Tvornice učil in Jugoslovanske Maticice.

Referat: Tovarišica Silva Šušteršič je predavala o temi: »Boj proti alkoholu v ljudski šoli.« Referat je bil krasen ter smo ga vsi z vno poslušali. Predavateljica nam je vcepila nove vzpodbude za tozadevno delo. Prosili bi, da bi se tovarišice pogostejše oglašale s sličnimi referati.

Resolucija: Sklene se poslati na okrajno glavarstvo vlogo glede omejitve pijančevanja v okraju. Ob enem se naroči pedagoškemu odseku, da prouči in sestavi podrobni načrt poučevanja v alkoholu. Tov. nadzornik priporoča, da se v zimskem času ura za telovadbo uporabi za pouk o alkoholu.

Samopomoč: Tov. Korošec pozivlja k pristopu k tej organizaciji.

Za prihodnje zborovanje je določen kot referent za temo: »Logično čitanje v osnovni šoli« tov. Ivan Stupica, za protireferenta pa tov. Menard.

+ CELJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 6. aprila v Celju ob mnogobrojni udeležbi. Počastil je zborovanje s svojo navzočnostjo tudi višji šolski nadzornik Gaberšek, katerega je predsednik z navdušenimi besedami pozdravil. G. višji šolski nadzornik se zahvaljuje, burno aklamiran, vsem udeležencem za ljubezniv sprejem, popiše kot soustanovitelj ter svoječasni društveni funkcionar našega društva v kratkih in jedrnatih besedah, kako je društvo nastalo in se razvijalo, poudarjajoč, da je stalo društvo vedno in odločno na narodni podlagi ter je gojilo odkritosrčno kolegijsko med društvniki. Iskreno ga veseli, da vidi tovariše in tovarišice v tako mnogobrojnem številu zbrane in želi društvu, da bi rastle in cvetelo ter da bi rodilo delovanje v naši organizaciji stoteren sad.

Stanovske zadeve.

1. Tovarišice, včlanjene v našem društvu odklanjajo soglasno pristop k no-

vemu društvu učiteljic v Mariboru. Poudarja se, da bi pomenilo to prvi korak k ločitvi in bi bilo cepljenje v naši organizaciji neumestno.

2. Sklene se, naprositi višjo šolsko oblast, da se naj ustanovi poseben uradni šolski list, ker je to le v dobrobit napredku šolstva. Ostala učit. društva pa se naprošajo, da sklepajo v istem smislu.

3. Tovariši in tovarišice, ki se nameravajo udeležiti Falskega izleta, naj to javijo do 20. t. m. društvenemu predsedniku.

4. Druga polovica društvenine se ima poravnati dne 1. majnika. Vsako šolsko vodstvo prejme dve položnici. Na eni se nakaže članarina, a na drugi prispevek za Gradišnikov spomenik.

5. Nabiranje prispevkov v Celju za Gradišnikov spomenik prevzame tovariš Levstik.

6. Apelira se na vse tovariše, da prispevajo za ta spomenik, ker je to naša častna in stanovska dolžnost.

Predavanja.

Na to je predaval tov. nadz. Černež o temi: »O medsebojnih odnosih učitelstva«. Odkritosrčne in dobrohotne besede tovariša predavatelja so dosegle svoj namen. Dokazal je iz svoje dolgoletne izkušene prakse, kako kvarljivo vpliva trenutno razpoloženje tovarišev in tovarišic v slučajih napetih odnosov in kako dajajo malenkostni vzroki povod k brezplodni razkrojitvi ali marsikaterikrat celo k popolnem razpadu medsebojnega prijateljskega razmerja.

Da vlada pristrana harmonija na šoli, treba je v prvi vrsti brezpogojne odkritosrčnosti in energičnega nastopa; birokratsko in malenkostno naziranje, vmešavanje nepoklicnih faktorjev itd. povzročajo večinoma nevzdržno razpoloženje. Naše geslo bodi: Hrbet prost, glava čista in čista vest!

Navzoči višji šolski nadz. je poudarjal željo in potrebo, da bi naj vsako učiteljsko društvo imelo slično predavanje.

O kmetijskem pouku pa je predaval tovariš Petriček. Poročevalec je omenil, da je v letih 1893., 94. in 95. osebno ogledal vse šolske vrtove celjskega okraja ter o njih stanju poročal pri vsakoletni okr. učiteljski konferenci. Leta 1899., 10. in 11. si je pa pismenim potom dobil podatke o šolskih vrtovih ter na podlagi istih potem sestavljal poročila. Sigurno je pa bilo stanje šolskih vrtov pred vojno boljše, nego je sedaj. To je pa povzročila vojna, med katero je učna uprava izdala parolo: »Skrbite v prvi vrsti za živež!« — Predvojno stanje šolskih vrtov bi pa bilo še boljše, ako bi bila indolencija raznih krajin šolskih svetov in občinskih zastopov manjša, brižnost šolske uprave — zlasti pa stavbnih komisij pri stavbah novih šolskih poslopij, večja.

Nove naredbe glede kmet. prir. pouka pozdravlja z velikim veseljem, zlasti pa institucijo nadzornikov za šolske vrtove.

V nadrobno ocenjevanje Rohrmanovega načrta glede ustanovitve kmet. nad. šol se ni spuščal.

Končno je podal jako spretno sestavljeno dispozicijo, po kateri se on drži pri kmet. prir. pouku na osnovni šoli v Zalcu.

Predavatelja sta žela burno odobravanje, tov. predsednik pa se jima je prav pristrano zahvalil.

+ SLOVENJEBISTRIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 6. aprila 1922 v deški šoli v Slov. Bistrici. Navzočih je bilo 29 članov, odsotni so se skoraj vsi opravičili.

Društvene in stanovske zadeve. Predsednik tov. Karbaš opozori zborovalce, da bo letos naše društvo praznovalo 50 letnico svojega obstanka, ter izraža misli, kako naj bi se ta dan tem slavnije praznoval. — K našemu društvu so pristopili naslednji novi člani: nadučitelj tov. Koki in učiteljica tov. Vobičeva iz Studenice in nadučitelj tov. Zagažen iz Šmartne.

Izmed dopisov omenim dopis »Jugoslov. Maticice«, »Tvornice učil« v Ljubljani in dopis mariborskega učiteljskega društva glede ustanovitve učiteljskega konvikta v Mariboru. Tozadevni predlogi na zadnji dopis se pošljejo mariborskemu učiteljskemu društvu.

Vrtnarski tečaj. Z zadovoljstvom se vzame na znanje poročilo vrtnarskega nadzornika g. A. Skulja, da priredi v Slov. Bistrici dne 25. in 26. aprila vrtnarski tečaj, h kateremu so se javili skoraj vsi člani.

Predavanje. Vršilo se je predavanje znanega strokovnjaka g. prof. Antona Gvaizda, ki je kaj zanimivo in poučno predaval o modernem risanju. V imenu zbranega učitelstva se mu je predsednik prav toplo zahvalil za izborno predavanje.

Slučajnosti. Soglasno se sprejme sledeča resolucija: Učitelstvo slovenjebi-

striškega društva izjavlja, da tudi z novo draginjsko doklado ne more izhajati. Merodajni faktorji naj vendar začno energično pobijati draginjo in naj zaustavijo gospodarsko krizo. Zaslužek javnega namoščenca je komaj za hrano, obleke pa si ne more nabaviti.

+ LJUBLJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO JE ZBORovalo 8. aprila 1922 ob povoljni udeležbi kljub slabemu vremenu. — Zopet je ovenel en list na mogočnem debilu organizacije — Mimi Grčar-Likarjeva nas je za večno zapustila. Tihi borci in delavci legajo k večnemu počitku, a njih ideje, njih duh živijo med nami in nas vodi po jasno začrtani poti. — Tajnik je podal kratek pregled društvenega delovanja za letošnje leto. Živahna debata se je vnela o točki: Pobiranje prispevkov po šolah. Končno je učitelstvo sprejelo sledečo resolucijo: Višji šolski svet naj ukine in preprope nadalje vsako pobiranje darov po šolah v katerikoli vrsti, ker to pobiranje nasprotuje vzgojnemu načelom in še veljavnim zakonom, a istočasno škoduje ugledu šole.

O akciji »Boj za dobro zdravje« je učitelstvo sprejelo sledečo resolucijo:

1. Učitelstvo odklanja to akcijo iz sledečih motivov:

a) Ta ideja nam ne prinaša nič novega, ker je pri nas gotovo tako stara kot v Ameriki;

b) nam ne prinaša nič koristnega, posebno s svojo tesno omejitvijo na kos mila in ščetko, ki nasprotuje marsikaterim higieničnim predpisom;

c) nas stavi pri kulturnih narodih v čudno luč in v isto vrsto z nekulturnimi narodi;

č) nasprotuje narodni samobitnosti in vzgoji;

d) način udeleževanja te ideje nasprotuje pedagoško-didakt. načelom, ki se v bistvu zelo ločijo od ameriških in je ideja v tej obliki za dogledni čas pri nas neizvedljiva;

2. Želj na deci, da se fizično okrepi s tečno in zadostno hrano, toplo in snažno obleko, potem bode tudi mladina dovzetnejša za vse, kar je idealnega in vzvišenejšega.

Tu bi pač našli Amerikanci hvaležno in obširno polje, da se lahko udeležujejo za prvotni našega naroda. Kadar bodo prihajali v tem znamenju, tedaj dobrodošli in naša hvaležnost bode plačilo za njih požrtvovalnost.

Nato je sledilo predavanje tovariša Kocijančiča o učiteljski Samopomoči. V kratkem in temeljitim referatu nam je podal namen, delovanje in korist tega potrebnega društva in je končno pozival k pristopu. Samo v lastni zavednosti, lastni požrtvovalnosti je naš spas.

Društvo pristopi kot član k »Osrednji zvezi javnih nameščencev in vpokojencev« in poviša članarino letno na 70 Din.

Iz pisarne strokovnega tajništva — poverjeništvu UJU.

— **Udeležniki koncertne turneje,** ki so naročili slike s potovanja, naj jih dvignejo v pisarni strokovnega tajništva.

— **Pokojniške dnevnice.** Na razna tozadevna vprašanja, pojasnjemo, da prejemajo vpokojenci (po zakonu br. 70. razgl. v Služb. Novinah št. 54: Uradni list št. 27. z dne 21. 3. 1922) enake dnevnice, ki so jih prejeli v dobi svojega zadnjega aktivnega službovanja. Kdor torej stoji v pokoli s polno službeno dobo, po 32 letih, dobiva polne prejemke, tako glede temeljne plače kot glede dnevnice.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

— **Bukovica, J. L.:** Notica je natisnjena v predzadnji številki in smo upravi naročili, da Vam sporoče, če se kdo prikladi.

Nove knjige in druge publikacije.

— **kpl Andrej Rape: Mladini.** VII. zvezek s slikami. Ljubljana 1922. Last in založba Društva za zgradbo učiteljskega konvikta. Natisnila Učiteljska tiskarna.

— **kpl 1914. Isaije Mitrovič.** Pesmi. Cena 3-50 Din. Izdala knjigarna Učiteljskega delniškega društva Natošević v Novem Sadu.

— **kpl Srbske pripovedke.** Fran Erjavec. Tiskala, izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Str. 198. L. 1922. Cena vezani knjigi 18 Din.

— **kpl Češka antologija.** Uredil dr. Ivan Lah in je izšla kot izredno izdanje Slovenske Maticice. 1922.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.